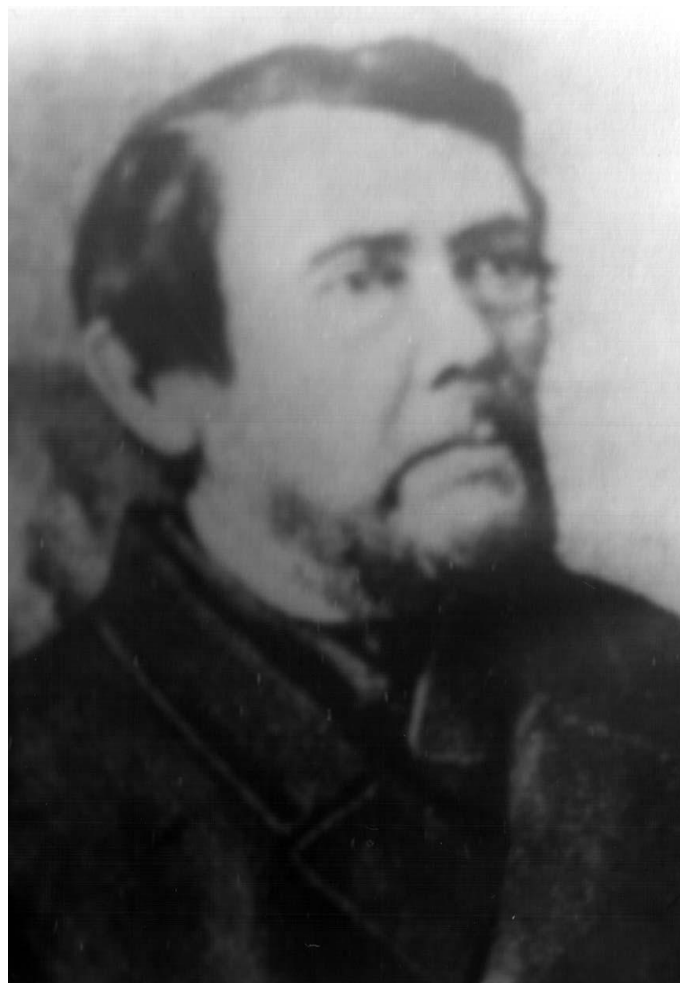

Ярмолинецька центральна районна бібліотека
Краєзнавчий відділ

Поет-декабрист В. Раєвський

(до 140-річчя з дня смерті)

Ярмолинці

2012 р.

*Про це, про інше і про всіх,
Ще у поезіях своїх,
Нам декабристи розказали,
На службі, що перебували...
Раєвський тут перебував,
На службі він, і заснував,
«Залізні персні» - осередок,
Таким він був той давній предок.*

П. Сасюк

Помітний слід в історії України першої чверті XIX століття залишили декабристи, їх діяльності присвячена велика кількість праць українських дослідників. Всі хто писав про «споборників святої волі», так чи інакше порушували питання про зв'язок руху декабристів з Поділлям.

Після переможного закінчення війни 1812 року до Кам'янця-Подільського повернувся один з полків II-ї армії, в якому служив В. Ф. Раєвський – друг П. Пестеля і О. Пушкіна. В 1816 році він організував у місті таємний політичний гурток «Залізні персні». Його члени виступали проти самодержавства, за встановлення в Росії демократичної республіки і дали клятву вірності поставленій меті. На знак цього носили залізні персні – символ політичного союзу. Після переведення полку в

Ярмолинці Володимир Феодосійович створює осередок цього гуртка в нашому містечку.

Володимир Раєвський народився 8 квітня 1795 року в с. Хворостянка Курської області, в дворянській сім'ї відставного майора. Російський поет, публіцист, декабрист. Освіту отримав у Московському університетському пансіоні і в 2-му кадетському корпусі в Петербурзі, де здружився з майбутнім декабристом Г. Батеньковим. Учасник французько-російської війни у 1812 року. За Бородіно нагороджений золотою шпагою за хоробрість. За Грем'яче – орденом Анни IV ступеня. 22 жовтня 1812 року надано звання підпоручника за заслуги в бою під Вязьмою.

Член «Союзу благоденства» та «Южного общества декабристов».

5 лютого 1822 року О. Пушкін попереджує Раєвського про майбутній арешт та вже наступного дня Володимира Феодосійовича було заарештовано, по звинуваченні у революційній агітації серед солдат та юнкерів. Був ув'язнений в Тираспольській фортеці, в якій утримувався до січня 1826 року і був переведений в фортецю «Замостя» Люблінської губернії.

15 жовтня 1827 року Раєвський був засуджений до позбавлення чинів, дворянства і засланий в Сибір до

кінця життя. Помер 20 липня 1872 року в Олонках поблизу Іркутська, там і похоронений.

Найбільш значимі твори Раєвського були написані в Тираспольській тюрмі «Послание к Г. Батенкову», «Смеюсь и плачу», «Сатира на нравы», «Друзьям в Кишинев» та інші.

Володимир Раєвський був першим декабристом, який постав проти царського гноблення.

Література:

- Раєвський В. Ф. // Большая Советская Энциклопедия. – Москва, 1975. – С. 402-403.
- Раєвський В. Ф. // Украинская Советская Энциклопедия. – Т. 9. – Киев, 1983. – С. 155.
- Календар знаменних та пам'ятних дат Хмельниччини на 2012 рік. – Хмельницький, 2011. – С. 32.
- Хандажевський Є. До історії Ярмолинець (альбом).

Укладач: Москаленко В. М.

Комп'ютерний набір: Посвистак А. Б.

Відповідальна за випуск: Гриб М. А.